Kaakkois-Suomen ELY-keskus VNS 3/2016 vp 28.4.2016

Hyvät työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan jäsenet, arvoisa valiokuntaneuvos,

Pahoittelen että sain pyyntönne vasta tänään iltapäivällä, joten emme pysty tällä aikataululla järjestämään teille asiantuntijaa kuultavaksi huomiseksi.
Tässä kuitenkin kirjallinen lausunto toimittamastanne asiakirjasta Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2017-2020

Suomen talous on tilanteessa, jossa se lepää pk-yritysten ja niiden työvoimatarpeiden varassa. Suuryritykset ja julkinen sektori irtisanovat ja lomauttavat kiihtyvällä tahdilla. Ilmaisen huoleni siitä, että työllisyys- ja yrittäjäpolitiikan rahoja leikataan. Kehittämishankkeet ja kuljetustuki ovat loppumassa 2017. Osittain niitä ollaan korvaamassa TEMin Kasvupalvelulla, mutta se on alkamassa vasta 2019 eikä sisällöistä ole vielä tietoa. Pk-yritysten työllistämisen kustannuksia tulee alentaa ja niiden kilpailukykyä edistää, samoin vientipyrkimyksiä. Hyvä askel tähän suuntaan ovat oikeus- ja työministeri Lindströmin avaukset, joilla pitkäaikaistyöttömyyttä ja syrjäytymistä pyritään torjumaan ja samalla alentamaan työllistämisen kynnystä ja kustannuksia. Sivukustannukset ovat nyt yrittäjille liian suuret. Palkkatuet toisaalta koetaan kaikkein vaikuttavimmiksi tuiksi yrittäjien parissa.

Työllisyysmäärärahojen vähenemisen tuskaa ja asiakkaan kokemaa byrokratiaakin helpottaa jonkin verran starttirahan ja palkkatuetun työn rahoituksen osittainen siirtäminen työttömyysetuusmäärärahoihin. Työllisyysmäärärahojen väheneminen on kuitenkin huolestuttavan suuri, pystytäänkö työttömille tarjoamaan koulutusta ja valmennusta, entä kotouttamispalveluja. Riittääkö palkkatukien määrä tai pystytäänkö yritysten tarpeisiin vastaamaan sopivilla täsmäkoulutuksilla? Ammatillisen työvoimakoulutuksen reformille asetetaan kovia odotuksia ja toivomme että jatkossakin yritysten nopeastikin muuttuviin osaamistarpeisiin pystytään joustavasti ja ripeästi vastaamaan. Toivomme myös että yksityisen koulutuksentarjoajat eivät putoa markkinoilta. Työttömyyden kestoa pitää pystyä lyhentämään auttamalla työtöntä kansalaista selviytymään, mutta myös auttamalla yrityksiä kehittämään toimintaansa niin että heille tulee tarve palkata suomalaista hyvää työvoimaa.

ELYt ovat vähentäneet henkilöstöresurssiaan noin 20 %:lla yt-menettelyn kautta viime vuonna ja samoin on TE-toimistossakin eletty vähenevien toimintamenojen maailmassa. Kuitenkin paineet työllisyyden ja yrittäjyyden puolella ovat kasvavat, puhumattakaan turvapaikanhakijoista joiden kotouttamisen ja kuntapaikkojen sekä vastaanoton osalta kummallekin organisaatiolle on tullut ja tulee lähivuosina suuri määrä työtä. ELYille on esitetty 360.000 euroa lisärahoitusta käsipareille, TE-toimistoille 1,4 miljoonaa. Summat ovat varsin minimaaliset kun niitä vertaa vaikkapa maistraatin tai hallinto-oikeuksien lisäresursseihin turvapaikanhakijoihin liittyen. Kotoutus pitää saada alkamaan mahdollisimman pian myönteisen turvapaikkapäätöksen jälkeen. Nyt paineet jo kasvavat päätöskäsittelyn ja vastaanottokeskuksessa vietetyn ajan pitkittyessä. Kotouttamiskoulutuksiin varatut rahat vaikuttavat myös suhteessa pieniltä kun vertaa niitä muihin hallinnonaloihin. Koulutuksilla kuitenkin pyritään antamaan peruskielitaito sekä ammatillinen koulutus tai sen täydennys, jotka ovat ehdoton edellytys mahdolliseen työllistymiseen Suomessa. Teemme ELYissä paljon työtä koulutusmallien kehittämiseksi niin että ne ovat nopeita, tehokkaita ja kustannuksiltaan mahdollisimman edullisia.

MMM:n hallinnonalalla ELYissä toimitaan myös äärimmäisen pienillä resursseilla ja jokavuotinen huoli on siinä onko meillä tarpeellinen määrä henkilöstöä suorittamaan maaseutuohjelman edellyttämät valvonnat täysimääräisesti. Maakuntauudistuksen myötä Kaakkois-Suomen ELYn henkilöresurssi pitää jakaa kahden maakunnan kesken, mikä voi osoittautua haasteelliseksi. Pyrimme juuri nyt rakentamaan maakunnissa uudenlaisia palvelumalleja, joiden avulla tilanteesta selvitään. Henkilöstön tulee olla valmis muutoksiin toimenkuvissaan. Tilaaja-tuottajamallia tullaan käyttämään, samoin yhteistyömalleja maakuntien välillä. Kustannuksien osalta yhtälö voi olla vaikea. Kuten selonteossa todetaankin, kustannusvaikutus maakuntauudistuksesta on vielä selkiytymätön.

Toivotan arvoisille kansanedustajille voimia vaikeissa mutta väistämättömissä päätöksissä. Suomella on tulevaisuus.

Ystävällisin terveisin

Satu Mäkelä
johtaja

Elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastuualue
Kaakkois-Suomen ELY-keskus
puh. 0400 332256
satu.m.makela@ely-keskus.fi

Salpausselänkatu 22
PL 1041, 45101 Kouvola
Vaihde: 0295 029 000
Kirjaamo: kirjaamo.kaakkois-suomi@ely-keskus.fi